

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

КАФЕДРА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА
І МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Економіка країни і регіонів в умовах воєнного стану та аспекти повоєнного відновлення

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

21 квітня 2023 року

Конференцію організовано у межах проектів
ЕРАЗМУС+ 611599-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-MODULE
«Соціальне та економічне включення біженців та мігрантів
до Європейського Союзу: виклики для України»
та 101048173- Monetary policy-ERASMUS-JMO-2021-HEI-
TCH-RSCH «Успіхи і недоліки монетарної політики
Європейського Союзу: наслідки для України», які
фінансуються з боку Європейського Союзу

Funded by the
European Union

Львів-Торунь
Liha-Pres
2023

УДК [330.5+332]"364"+"366"(062.552)

Е 45

Організаційний та програмний комітет:

Горняк О. В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва ОНУ імені І. І. Мечникова.

Крючкова Н. М. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та підприємництва ОНУ імені І. І. Мечникова.

Ломачинська І. А. – доктор економічних наук, доцент, заступник декана економіко-правового факультету ОНУ імені І. І. Мечникова.

Ніколаєв Ю. О. – кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Кириченко М. В. – старший викладач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Алексєвська Г. С. – доктор філософії з міжнародних економічних відносин, старший викладач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Пічугіна Ю. В. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Родіонова Т. А. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Цевух Ю. О. – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Якубовський С. О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Відповідальний за випуск:

Якубовський Сергій Олексійович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин ОНУ імені І. І. Мечникова.

Економіка країни і регіонів в умовах воєнного стану та аспекти
Е 45 **повоєнного відновлення:** матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 21 квітня 2023 р.) / відп. за випуск д.е.н., проф. С. О. Якубовський. – Львів-Торунь : Liha-Pres, 2023. – 124 с.

ISBN 978-966-397-297-8

Викладено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіка країни і регіонів в умовах воєнного стану та аспекти повоєнного відновлення», яка відбулася у м. Одеса 21 квітня 2023 року.

Фінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури (ЕАСЕА). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

[330.5+332]"364"+"366"(062.552)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ ТА МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

Лісовська Л. С., Сидорович Я. М.
ОГЛЯД ВПЛИВУ САНКЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ РОСІЇ.....6

СЕКЦІЯ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Богородицька Г. Є., Шкиптань А. А.
ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОГО КОНТИНЕНТІВ11

Сігеті Е. М., Гапак Н. М.
ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЕКСПОРТ УКРАЇНИ15

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Борса В. В.
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В УКРАЇНІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК18

Ільченко С. В., Грищенко В. Ф., Грищенко І. В.
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО СУДНОПЛАВНОГО РИНКУ
УКРАЇНИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ23

Міщенко В. І.
РОЛЬ СВДС У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНО УКОРІНЕНОЇ
СТІЙКОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ28

Попов Є. М.
СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ КОКСОХІМІЧНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ: ПРОГРАМНИЙ ПІДХІД32

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Андрухович Д. Р.
ДЕРЖАВНИЙ ГРАНТ ЯК ФОРМА ДОПОМОГИ БІЗНЕСУ
ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....36

Габрилевич О. В., Нікитенко Д. В.
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ НАФТОПЕРЕРОБНИМ
ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....40

Дзюба Т. В.
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ
В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ43

Єлецьких С. Я.
КОМПЛЕКСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
ТА АСПЕКТИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ46

Лінник Д. Ю. РОЛЬ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ У ПОСТКОНФЛІКТНОМУ ВІДНОВЛЕННІ УКРАЇНИ	51
Мазур В. В. УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ КАПІТАЛУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ	55
Подорожна М. Р., Логвиненко Д. В., Макаренко М. М. РОЛЬ БРЕНДУ У ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ	57
Телепнева О. С., Онопко Д. Д. ПОНЯТТЯ «МОТИВАЦІЯ» В ПРАЦЯХ НАУКОВЦІВ	60

СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Безхлібна А. П. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ ЕКОСИСТЕМИ В ПЕРІОД ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ.....	64
Чубарь О. Г., Гапак Н. М. РЕЛОКАЦІЯ БІЗНЕСУ НА ЗАКАРПАТТЯ: АСПЕКТ ІТ-СФЕРИ	68

СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Андрєєва О. О., Артюх Т. М. РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВУГЛЕЦЕВОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В ЄВРОПІ ТА УКРАЇНІ.....	71
Тарасова О. С. ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	77

СЕКЦІЯ 7. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

Прокопій Д. А. ГЕНЕДЕРНА НЕРІВНІСТЬ ЖІНОК НА РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	80
Скрипник О. І. УДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ РЕЛІЯХ.....	83

СЕКЦІЯ 8. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Бортніков Г. П. ОБОРОТНО-САЛЬДОВИЙ БАЛАНС БАНКІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ МОНІТОРИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	87
Дубас А. Б. МЕТОДОЛОГІЯ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ У 2022 РОЦІ НА ОСНОВІ ОПРИЛЮДНЕНОЇ КВАРТАЛЬНОЇ ЗВІТНОСТІ	90

Кавуненко С. А. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІЛІАЛІВ БАНКУ	94
Любіч О. О., Олійник Д. І. РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНИХ БАНКІВ РОЗВИТКУ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	98
Малько В. О. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗДРІБНОГО БІЗНЕСУ БАНКІВ	103
Щебликіна І. О., Курдупа В. С. ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО БАНКІНГУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	107
 СЕКЦІЯ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ	
Бразілій Н. М., Пастернак Я. П. ОСОБЛИВОСТІ ВНЕСЕННЯ ЗМІН В ОБЛІКОВУ ПОЛІТИКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	112
Лещук Г. В., Савків У. С., Іванюк Т. Л. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	116
 СЕКЦІЯ 10. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ	
Барський М. В. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЛОГІСТИЦІ.....	120

Дзюба Т. В.

аспірант

Національного університету охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика

м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4100-2785>

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-297-8-10>

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Фармацевтична галузь є важливою складовою держави та однією з пріоритетних галузей економіки України

Ваговим елементом є вузькопрофільність спеціальностей, наукова насиченість галузі, а також можливість забезпечити фармацевтичну безпеку населення життєво важливими лікарськими засобами та виробами медичного призначення в кризові моменти. В Україні таких моментів було багато: розпад СРСР, становлення незалежності та повне переформатування всіх сфер життєдіяльності держави, економічна криза 2008 року, війна 2014 року, пандемія COVID-19 та повномасштабне вторгнення російської федерації 2022 року. Так, у 2020 р. ключовим фактором впливу на економіку в цілому та фармацевтичний ринок стала пандемія COVID-19, а точніше пов'язані з нею карантинні обмеження [1]. Наступним викликом для формування ринку з'явилося повномасштабне військове вторгнення 24 лютого 2022 року.

Метою даного дослідження став аналіз впливу воєнних дій на фармацевтичну галузь України.

Методи. Загальнонауковий діалектичний, системно-аналітичний, компаративний, структурно-функціональний.

За даними IQVIA, однієї з найбільших у світі контрактних дослідницьких організацій, частка ринку України в світовій фармацевтичній галузі з 2007 року складала від 0,25% до 0,39% [2]. Позитивний тренд розвитку фармацевтичного ринку України переривається зовнішніми факторами. Деякі з них спільні для всього світу, як криза 2008-2009 років або пандемія COVID-19. Однак,

найдраматичніший та найруйнівніший вплив на фармацевтичний сектор економіки мали 2 війни 2014 та 2022 років [3].

Панічні настрої призвели до стрибкоподібного приросту споживання лікарських засобів: +69% до аналогічного періоду минулого року. Подібну картину можна було спостерігати на 13му тижні 2020 року, коли в Україні оголосили про початок пандемії та впровадженні карантинних заходів COVID-19. За піком споживання на 8-му та 9-му тижнях 2022 року пішов різкий спад, який триває й досі.

На територіях, де проходили активні бойові дії, на прифронтових територіях і тим більше окупованих, майже повністю пропала можливість нормального функціонування галузі.

У зв'язку з вищесказаним, географічне положення мало ключове значення у збереженні життєздатності бізнесу. Відбувся перерозподіл споживання лікарських засобів. Наприклад, аптечні заклади із основним розташуванням у Харкові, Сумах, Полтаві понесли значні втрати у товарообігу з динамікою частки ринку – 2,9% з поступовим відновленням через звільнення територій – у липні. Аптеки, розташовані на східно-північній частині України або зовсім припинили своє існування або втратили значну частину бізнесу. В позитивному тренді знаходилися аптечні мережі, розташовані в західній частині держави, через внутрішню міграцію населення. Як результат, ці аптеки не тільки не втратили, а й додатково отримали споживачів. Звісно, ринок впав, однак ці гравці на фоні падіння утримали товарообіг, збільшили частку ринку та підвищили позицію у загальному рейтингу.

Повністю був знищений склад в м. Ірпіні, що належав компанії БАДМ – національному дистриб'ютору фармацевтичної продукції. Його площа складала 5200 кв. м. В березні місяці військами російської федерації був знищений склад готової продукції лідера фармвиробників України АТ «Фармак». У прес-службі «Фармак» заявили, що на складі знаходилися готові ліки, сировина для препаратів, первинне пакування. За загальними підрахунками втрати склали близько 1,5 млрд грн.

АТ «Фармак» очолив рейтинг фармгалузі у 2012 року і залишався незмінним лідером із відривом майже у 2% MarketShare від найближчого конкурента у роздрібному споживанні на початку 2022 року.

Знищення складу призвело до дефектури, а логістичні перешкоди не дозволили швидко доставити все необхідне з-за кордону та швидко відновити повноцінне виробництво, що негативно вплинуло на можливість доступу населення до певних лікарських засобів.

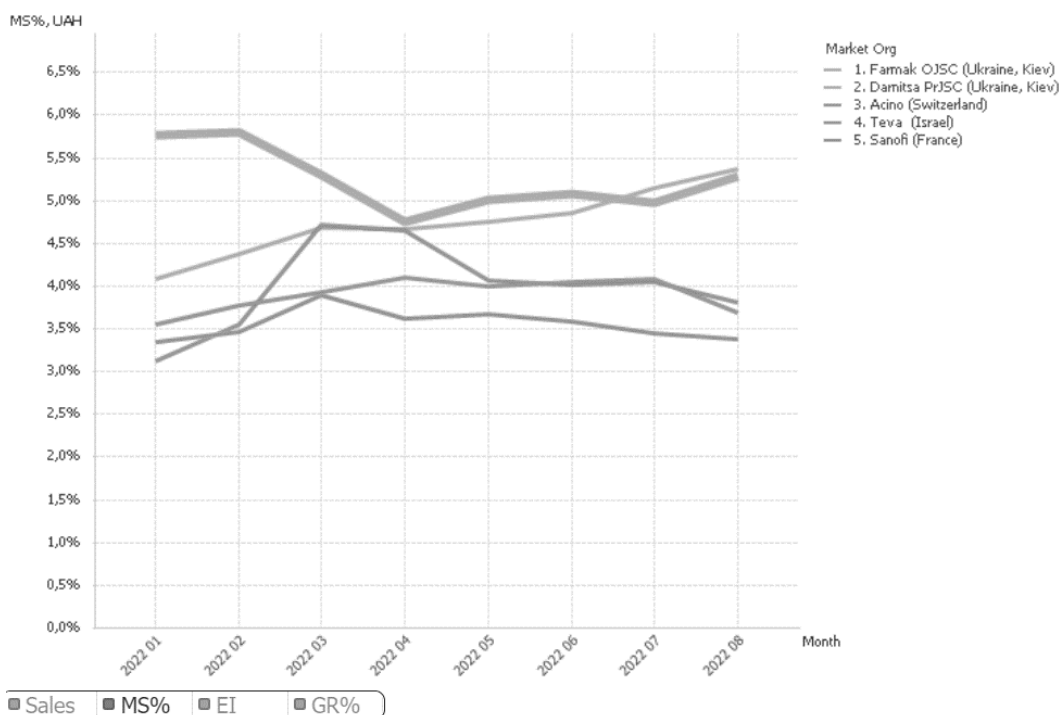

Рис. 1. Динаміка продажів фармацевтичного ринку України, січень-серпень 2022 року

Деякі з підприємств (наприклад «Фітофарм», розташований у м. Бахмут) мали евакуювати персонал та контрахтувати виробництво на інших майданчиках, щоб врятувати виробництво, робочі місця і забезпечити населення ліками.

Військові дії, що розпочалися в 2022 році в Україні, значно вплинули на фармацевтичну галузь України. Як за рахунок втрати територій, аптек, складів, логістичних ланцюгів, так і міграції населення. Руйнівний вплив на галузь мав негативні економічні та соціальні наслідки, як то втрата робочих місць і порушення фармацевтичної безпеки населення у вигляді вільного доступу до лікарських засобів.

Література:

1. Наконечна Т., Крикавський В., Скочиляс Р. Дослідження фармацевтичного ринку в умовах COVID-19 та напрямів підвищення стійкості та надійності логістики в ланцюгу поставок. *Академічні візії*. 2022. № 8-9. С. 70–82. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6873752>
2. IQVIA. (2022, August 30). In Wikipedia. URL: <https://en.wikipedia.org/wiki/IQVIA>
3. The Global Use of Medicines 2022. The IQVIA Institute. Dec 09, 2021. URL: <https://www.iqvia.com/insights/the-iqvia-institute/reports/the-global-use-of-medicines-2022>

Наукове видання

Економіка країни і регіонів в умовах воєнного стану та аспекти повоєнного відновлення

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

21 квітня 2023 року

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори статей. Думки, положення і висновки, висловлені авторами, не обов'язково відображають позицію редакції.

Матеріали друкуються за авторською редакцією.

Адреса редакції:
Французький бульвар 24/26, к. 38А, м. Одеса, Україна, 65082.
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова.

Підписано до друку 03.05.2023. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 7,21. Тираж 100. Замовлення № 0423-015.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубіцка, 44
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.